

УДК 346.2

DOI <https://doi.org/10.32782/chern.v1.2024.14>

Г. Г. Нестеров
молодший науковий співробітник
відділу проблем міжрегіонального співробітництва,
здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії
Державної установи «Інститут економіко-правових досліджень
імені В. К. Макутова Національної академії наук України»
orcid.org/0000-0001-6860-9814

РЕГУЛЯТОРНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ДЕТЕРМІНАНТА ЕФЕКТИВНОГО ЗДІЙСНЕННЯ ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ГОСПОДАРСЬКИХ ПОВНОВАЖЕНЬ

Обґрунтовано, що підготовка та прийняття нормативно-правових актів, що регулюють окремі сфери господарської діяльності, із ігноруванням принципів державної регуляторної політики, особливо принципу ефективності, створює передумови для застосування окремих засобів регулюючого впливу на діяльність суб'єктів господарювання у спосіб, що не є економічно обґрунтованим та виправданим з точки зору дотримання публічних інтересів територіальної громади. Виявлено окремі недоліки регуляторної діяльності органів місцевого самоврядування на прикладі нормативно-правового забезпечення реалізації організаційно-господарських повноважень зі встановлення тарифів на певні послуги, що надаються на території населеного пункту, зокрема, з користування майданчиками для платного паркування транспортних засобів. Відзначається, що замість імперативного методу регулювання поведінки органів та посадових осіб місцевого самоврядування у разі виявлення порушень законодавства України, що визначає засади державної регуляторної політики, та встановлення обов'язку вчинити певні дії, нормативне закріплення отримав диспозитивний метод. Зважаючи на те, що суб'єктами регуляторної діяльності є не лише представницькі органи місцевого самоврядування, але і виконавчі органи місцевих рад, а також сільський, селищний, міський голова, аргументовано положення про доцільність нормативного закріплення обов'язку зазначених суб'єктів подавати проекти регуляторних актів до Державної регуляторної служби України для підготовки пропозицій з їх удосконалення. Доводиться положення про доцільність розширення переліку підстав, за наявності яких регуляторний акт не може бути прийнятий або схвалений уповноваженим на це органом чи посадовою особою місцевого самоврядування.

Ключові слова: органи місцевого самоврядування, організаційно-господарські повноваження, територіальна громада, регуляторна діяльність, регуляторний акт.

Nesterov H. H. REGULATORY ACTIVITY AS A DETERMINANT OF EFFECTIVE EXERCISE OF ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC POWERS BY LOCAL SELF-GOVERNMENT BODIES

It is argued that regardless of the position in the legal hierarchy and affiliation with a particular branch of law and legislation, a regulatory measure of a stimulating nature that may affect the revenue and/or expenditure parts of the State and/or local budgets of Ukraine is subject to assessment through the system of criteria for state aid to business entities.

It is substantiated that the preparation and adoption of regulatory legal acts regulating certain areas of economic activity, ignoring the principles of state regulatory policy, especially the principle of effectiveness, create conditions for the application of certain means of regulatory influence on the activities of economic entities in a manner that is not economically justified and justified from the standpoint of observing the public interests of the territorial community.

Certain shortcomings in the regulatory activities of local self-government bodies are identified, using the example of regulatory and legal support for the implementation of organizational and economic powers to establish tariffs for certain services provided in the territory of a settlement, including the use of areas for paid parking of vehicles.

It is noted that instead of the imperative method of regulating the behavior of bodies and officials of local self-government in case of violations of Ukrainian legislation defining the principles of state regulatory policy and establishing the obligation to take certain actions, regulatory consolidation has acquired a discretionary method.

Given that the subjects of regulatory activity are not only representative bodies of local self-government but also executive bodies of local councils, as well as village, settlement, city heads, the provision on the expediency of normative consolidation of the obligation of these subjects to submit draft regulatory acts to the State Regulatory Service of Ukraine for the preparation of proposals for their improvement is argued.

The provision on the expediency of expanding the list of grounds under which a regulatory act cannot be adopted or approved by an authorized body or official of local self-government is substantiated.

Key words: local self-government bodies, organizational and economic powers, territorial community, regulatory activity, regulatory act.

Постановка проблеми. Основу взаємовідносин між органами місцевого самоврядування з суб'єктами господарювання на підвідомчій території формують нормативно-правові акти, серед яких особливого значення набувають регуляторні акти. Як окремий вид нормативно-право-

вих актів, регуляторні акти, відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» від 11.09.2003, спрямовані на правове регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між регуляторними органами або

іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання [1].

До кола регуляторних органів, визначених вищевказаним Законом, відносяться, у тому числі, органи місцевого самоврядування та їх посадові особи. Однією з підстав для реалізації організаційно-господарських повноважень слід визнати регуляторний акт, діяльність щодо розробки якого часом відбувається всупереч вимогам, встановленим Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

При цьому органи місцевого самоврядування вдаються до спроб уникнення регуляторних процедур. Вказане, як засвідчує судова практика, призводить до порушення прав та законних інтересів територіальної громади. Підготовка та прийняття нормативно-правових актів, що регулюють окремі сфери господарської діяльності, із ігноруванням принципів державної регуляторної політики, особливо принципу ефективності, створює передумови для застосування окремих засобів регулюючого впливу на діяльність суб'єктів господарювання у спосіб, що не є економічно обґрунтованим та виправданим з точки зору дотримання публічних інтересів територіальної громади. Зазначене спостерігається у сфері встановлення органами місцевого самоврядування тарифів на певні послуги, що надаються на території населеного пункту, зокрема, з користування майданчиками для платного паркування транспортних засобів.

Стан дослідження теми. У науковій літературі отримали висвітлення ключові питання, які розкривають зміст та особливості здійснення організаційно-господарських повноважень, у тому числі, органами місцевого самоврядування. Зокрема, можна виділити наукові праці О.П. Віхрова, І.М. Кравець, К.В. Полякової, К.Д. Хачук, В.С. Щербини та ін. Своєю чергою проблеми реалізації державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності знайшли вияв у дослідженнях Р.А. Джабраїлова, В.А. Устименка та ін.

Водночас у господарсько-правових дослідженнях у недостатній мірі опрацьовано питання, пов'язані із обґрунтуванням шляхів вдосконалення законодавства України, що визначає особливості здійснення регуляторної діяльності органами місцевого самоврядування, яку слід розглядати як початковий етап реалізації організаційно-господарських повноважень зазначеними органами.

Метою дослідження є обґрунтування напрямів вдосконалення законодавства України, що визначає особливості регуляторної діяльності органів місцевого самоврядування як детермінанти ефективного здійснення такими органами організаційно-господарських повноважень.

Виклад основного матеріалу. Як зазначає І.М. Кравець, формами здійснення організації господарської діяльності є управління господарською діяльністю і регулювання господарської діяльності. Дослідниця пропонує власне авторське визначення зазначених понять, а саме: 1) управління господарською діяльністю як комплекс необхідних заходів, що реалізуються на підставі права власності на майно, на базі якого проводиться господарська діяльність, або делегованих повноважень з метою ефективного її здійснення (збільшення доходу від використання такого майна, збільшення вартості та/або кількості майна, досягнення певного соціально-економічного ефекту); 2) регулювання господарської діяльності як встановлення уповноваженими законом суб'єктами умов здійснення господарської діяльності господарськими організаціями всіх форм власності та індивідуальними підприємцями (громадянами, іноземцями, особами без громадянства, зареєстрованими у встановленому законом порядку як суб'єкти підприємницької діяльності), з метою гарантування свободи підприємництва, обмеження монополізму і захисту економічної конкуренції з одночасним здійсненням контролю за дотриманням встановлених правил, норм і застосування відповідальності за їх порушення [2, с. 5–6].

Водночас, слід підтримати висновок О.П. Віхрова, на думку якого між управлінням та регулюванням господарської діяльності як способами впорядкування, організації і забезпечення економічних процесів нездоланної різниці немає [3, с. 53–61].

За підсумками аналізу змісту норми ч. 2 ст. 176 Господарського кодексу України від 16.01.2003 [4], яка визначає підстави виникнення організаційно-господарських зобов'язань, К.В. Полякова зауважує, що організаційно-господарські зобов'язання можуть виникати між суб'єктом господарювання та органом місцевого самоврядування, наділений господарською компетенцією щодо цього суб'єкта, незалежно від наявності відносин власності. На думку вченої, з якою вбачаємо за доцільне погодитися, за таких обставин можна вести мову про здійснення органами місцевого самоврядування організаційно-господарських повноважень, спрямованих на регулювання діяльності суб'єктів господарювання. Резюмуючи власну наукову аргументацію, К.В. Полякова справедливо наголошує на тому, що органи місцевого самоврядування здійснюють комплекс прав та обов'язків щодо управління та регулювання господарської діяльності на підвідомчій території (села, селища, міста, району чи області) [5, с. 95–96].

Спираючись на акти чинного законодавства України, можна дійти висновку про те, що нормативно-правову основу для реалізації органами

місцевого самоврядування організаційно-господарських повноважень складають регуляторні акти. Загальні підходи до регуляторної діяльності та особливості здійснення державної регуляторної політики органами та посадовими особами місцевого самоврядування отримали закріплення у Законі України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

До загальних вимог щодо організації та здійснення регуляторної діяльності, у тому числі за участю органів та посадових осіб місцевого самоврядування, відносяться планування діяльності з підготовки проєктів регуляторних актів, підготовка аналізу регуляторного впливу, оприлюднення проєктів регуляторних актів з метою одержання зауважень і пропозицій, відстеження результативності регуляторних актів тощо.

Втім практика правозастосування свідчить про порушення засад здійснення регуляторної діяльності з боку органів та посадових осіб місцевого самоврядування, що призводить до ущемлення інтересів територіальної громади, в цілому, та конкретних громадян – споживачів тих чи інших послуг, що надаються суб'єктами господарювання на території певного населеного пункту, зокрема.

До речі, одним із прикладів, який яскраво ілюструє проблеми, що створюються внаслідок недотримання вимог законодавства України у сфері державної регуляторної політики, можна визнати практику здійснення органами місцевого самоврядування повноважень зі встановлення тарифів на послуги з користування майданчиками для платного паркування транспортних засобів.

Так, привертає увагу практика правового регулювання зазначеної сфери господарських відносин у м. Києві, яка стала предметом судового розгляду. Як зазначено у постанові Верховного Суду від 23.11.2023 у справі № 910/11778/22 за позовом комунального підприємства «Київтранспарксервіс» до Антимонопольного комітету України про визнання недійсним та скасування рішення в частині [6], розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Про встановлення тарифів на послуги з користування майданчиками для платного паркування транспортних засобів, які надаються комунальним підприємством «Київтранспарксервіс» від 25.06.2021 № 1459 (далі – Розпорядження № 1459) було затверджено тарифи на послуги з користування майданчиками для платного паркування транспортних засобів, які надає КП «Київтранспарксервіс».

В основу нормативно встановленого розміру тарифів на зазначені послуги було покладено розрахункові матеріали (планову калькуляцію), надану КП «Київтранспарксервіс» Департаменту транспортної інфраструктури виконавчого органу

Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Зазначений алгоритм встановлення тарифів на послуги з користування майданчиками для платного паркування транспортних засобів узгоджується з п. 6 Порядку формування тарифів на послуги з користування майданчиками для платного паркування транспортних засобів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2010 № 258 [7] (далі – Порядок № 258), та п. 4 Правил паркування транспортних засобів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2009 № 1342 [8] (далі – Правила № 1342). Зокрема, вартість послуг з користування майданчиками для платного паркування визначається, як економічно обґрунтовані витрати оператора (позивача), пов'язані з утриманням, облаштуванням та обладнанням паркувальних майданчиків згідно з тарифом, установленим органом самоврядування відповідно до Порядку № 258 (п. 4 Правил № 1342). При цьому тариф розраховується саме виходячи з розміру повної планованої собівартості послуг, планованого прибутку оператора, розміру податків та зборів (обов'язкових платежів) (п. 6 Порядку № 258). Отже, з наведеного випливає, що тариф формується на підставі економічно обґрунтованих витрат оператора.

В той же час, Верховний Суд, із посиланням на рішення Антимонопольного комітету України, відзначив, що саме КП «Київтранспарксервіс» *всупереч вищезазначеним нормативно-правовим актам включило до планової калькуляції вартості послуг необґрунтовані витрати* («витрати на облаштування паркувального майданчика заїзними кишенями» та «обов'язкові платежі 60 %») і подало для затвердження до виконавчого органу Київської міської ради (п. 7.24 постанови Верховного Суду). Внаслідок включення до планової калькуляції вартості послуг зазначених статей витрат, тарифи на послуги, затверджені Розпорядженням № 1459, було значно завищено (від 60,0 % до 82,3 %), що призвело до додаткових витрат для споживачів цих послуг і ущемлення їх інтересів (п. 5.2 постанови Верховного Суду). У постанові Верховного Суду наводиться також оцінка Антимонопольним комітетом України дій КП «Київтранспарксервіс» через призму дотримання антимонопольно-конкурентного законодавства. Зокрема, дії КП «Київтранспарксервіс» були б неможливими за умови наявності значної конкуренції на ринку надання послуг із користування відведеними майданчиками для платного паркування транспортних засобів на вулицях і дорогах м. Києва, які використовує (експлуатує) КП «Київтранспарксервіс» для надання таких послуг, адже в такому випадку споживачі Послуг мали б можливість обирати між кількома надава-

чами таких послуг, та в разі ущемлення їх інтересів обрали б іншого надавача (п. 5.2 постанови Верховного Суду).

Запобігти настанню описаних у постанові Верховного Суду наслідків затвердження актом виконавчого органу місцевого самоврядування економічно необґрунтованих тарифів на послуги, що надаються суб'єктом господарювання, покликані процедури розробки та прийняття регуляторних актів.

Втім, прийняття Розпорядження № 1459 було здійснено із порушенням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності». Зокрема, Розпорядження № 1459 (за назвою та предметом правового регулювання) не було передбачено серед проектів регуляторних актів, розробка яких мала б здійснюватися відповідно до Плану діяльності з підготовки проектів регуляторних актів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) на 2021 рік, затвердженого розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 14.12.2020 № 1965 (з наступними змінами) [9].

І це в той час, коли Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» чітко встановлює, що план діяльності з підготовки проектів регуляторних актів повинен містити визначення видів і назв проектів, цілей їх прийняття, строків підготовки проектів, найменування органів та підрозділів, відповідальних за розроблення проектів регуляторних актів (ч. 2 ст. 7).

Додатково виконавчим органом Київської міської ради (Київською міською державною адміністрацією), як засвідчують розміщені у публічному доступі на офіційному порталі Києва правові акти, якими, у тому числі, затверджувались зміни до Плану діяльності з підготовки проектів регуляторних актів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) на 2021 рік, не було вжито заходів, встановлених ч. 4 ст. 7 зазначеного вище Закону. Зокрема, якщо регуляторний орган готує або розглядає проект регуляторного акта, який не внесений до затвердженого цим регуляторним органом плану діяльності з підготовки проектів регуляторних актів, цей орган повинен внести відповідні зміни до плану не пізніше десяти робочих днів з дня початку підготовки цього проекту або з дня внесення проекту на розгляд до цього регуляторного органу, але не пізніше дня оприлюднення цього проекту.

Аналогічні за змістом зауваження можуть бути висловлені до розпорядження Київської міської військової адміністрації «Про встановлення тарифів на послуги з користування майданчика-

ми для платного паркування транспортних засобів, які надаються Комунальним підприємством «Київтранспарксервіс» від 07.11.2022 № 735 (далі – Розпорядження № 735) [10]. Зокрема, всупереч ст. 7 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», розпорядження № 735 не було включено до Плану діяльності з підготовки проектів регуляторних актів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) на 2022 рік, затвердженого розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 13.12.2021 № 2571 (з наступними змінами) [11].

Попри те, що проект Розпорядження № 735 було включено до Плану проведення електронних консультацій з громадськістю у жовтні 2022 року [12] та розміщено на офіційному порталі Києва для громадського обговорення, про що зазначено у розділі «Новини» згаданого portalу [13], істотними слід визнати порушення ст. 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Як зазначено у ч. 4 ст. 9 зазначеного Закону, *проект регуляторного акта разом із відповідним аналізом регуляторного впливу* оприлюднюється у спосіб, передбачений ст. 13 цього Закону, не пізніше п'яти робочих днів з дня оприлюднення повідомлення про оприлюднення цього проекту регуляторного акта. Втім було оприлюднено лише текст проекту Розпорядження № 735. Вже цієї обставини достатньо для того, щоб регуляторний акт не був прийнятий або схвалений уповноваженим на це органом чи посадовою особою місцевого самоврядування, про що зазначено у ст. 36 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Додатково не відповідає нормативно встановленим вимогам щодо змісту та структури інформаційне повідомлення про оприлюднення проекту Розпорядження № 735. Зокрема, відсутні наступні складові цього повідомлення, передбачені ч. 5 ст. 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»:

поштова та електронна, за її наявності, адреси розробника проекту та інших органів, до яких відповідно до цього Закону або за ініціативою розробника надсилаються зауваження та пропозиції;

інформація про спосіб надання фізичними та юридичними особами, їх об'єднаннями зауважень та пропозицій.

Крім того, не витримано нормативно визначений мінімальний строк, протягом якого приймаються зауваження та пропозиції від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань. Зокрема, інформаційне повідомлення про оприлюднення проекту Розпорядження № 735 було розміщено на офіцій-

ному порталі Києва 07.10.2022 та містило застереження про можливість подання коментарів та пропозицій до 20.10.2022. Проте Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» закріплено положення про те, що такий строк *не може бути меншим ніж один місяць* та більшим ніж три місяці з дня оприлюднення проекту регуляторного акта та відповідного аналізу регуляторного впливу (ч. 6 ст. 9).

Варто зазначити, що хоч і з інших правових підстав (відсутність державної реєстрації нормативно-правового акта), рішенням Київського окружного адміністративного суду від 21.08.2023 у справі № 320/2093/23 було визнано протиправним та нечинним Розпорядження № 735 [14].

Наведений вище приклад організації та здійснення регуляторної діяльності органами та посадовими особами місцевого самоврядування може свідчити про наявну проблему, зумовлену недостатнім внутрішнім та зовнішнім контролем за дотриманням вимог законодавства України, що визначає засади державної регуляторної політики.

Встановлені Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» запобіжники не вбачається за можливе визнати дієвими та такими, що здатні протидіяти порушенням регуляторних процедур.

Замість імперативного методу регулювання поведінки органів та посадових осіб місцевого самоврядування у разі виявлення порушень законодавства України, що визначає засади державної регуляторної політики, та встановлення обов'язку вчинити певні дії, нормативне закріплення отримав диспозитивний метод. Вказане знаходить вияв у встановленні *права, а не обов'язку* органу чи посадової особи місцевого самоврядування вжити передбачених законодавством заходів для припинення виявлених порушень, що представлено у ч. 2 ст. 36 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Своєю чергою зовнішній контроль регуляторної діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування має обмежений характер та переважно зводиться до підготовки Державною регуляторною службою України пропозицій щодо удосконалення проекту регуляторного акта відповідно до принципів державної регуляторної політики. При цьому предмет аналізу з боку Державної регуляторної служби України складають лише регуляторні акти представницьких органів місцевого самоврядування – сільських, селищних, міських, районних у містах, районних та обласних рад (ч. 2 ст. 34 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», постанова Кабінету

Міністрів України «Про порядок підготовки пропозицій щодо удосконалення проектів регуляторних актів, які розробляються органами місцевого самоврядування» від 23.09.2014 № 634 [15]).

В той час як проекти регуляторних актів, прийняття яких належить до компетенції виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах рад, а також сільських, селищних та міських голів, не подаються Державній регуляторній службі України з метою отримання пропозицій щодо їх удосконалення. Зважаючи на те, що суб'єктами регуляторної діяльності є не лише представницькі органи місцевого самоврядування, але і виконавчі органи місцевих рад, а також сільський, селищний, міський голова, вбачається за доцільне нормативно закріпити обов'язок зазначених суб'єктів подавати проекти регуляторних актів до Державної регуляторної служби України для підготовки пропозицій з їх удосконалення. Впровадження зазначеної пропозиції може мінімізувати випадки вчинення з боку органів та посадових осіб місцевого самоврядування дій та/чи бездіяльності, які порушують законодавство України, що визначає засади державної регуляторної політики.

Додатково слід розширити перелік підстав, за наявності яких регуляторний акт не може бути прийнятий або схвалений уповноваженим на це органом чи посадовою особою місцевого самоврядування, а саме шляхом включення до ч. 1 ст. 36 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» наступних положень:

проект регуляторного акта не був поданий уповноваженому органу (Державній регуляторній службі України) для підготовки пропозицій щодо його удосконалення відповідно до принципів державної регуляторної політики;

регуляторним органом не враховано пропозиції уповноваженого органу (Державної регуляторної служби України) щодо удосконалення проекту регуляторного акта відповідно до принципів державної регуляторної політики.

В обґрунтування доцільності доповнення ч. 1 ст. 36 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» зазначеними положеннями можна навести аргументи щодо усунення законодавчої прогалини, яка знайшла вияв у відсутності нормативно закріплених правових наслідків невиконання органом чи посадовою особою місцевого самоврядування обов'язку щодо подання Державній регуляторній службі України проекту регуляторного акта для підготовки пропозицій щодо його удосконалення або врахування таких пропозицій.

Висновки. Проведене дослідження дозволяє дійти низки узагальнюючих висновків, а саме:

відзначається, що однією з правових підстав реалізації організаційно-господарських повноважень є регуляторний акт, діяльність щодо розробки якого часом відбувається всупереч вимогам, встановленим Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»;

обґрунтовано, що підготовка та прийняття нормативно-правових актів, що регулюють окремі сфери господарської діяльності, із ігноруванням принципів державної регуляторної політики, особливо принципу ефективності, створює передумови для застосування окремих засобів регулюючого впливу на діяльність суб'єктів господарювання у спосіб, що не є економічно обґрунтованим та виправданим з точки зору дотримання публічних інтересів територіальної громади;

виявлено окремі недоліки регуляторної діяльності органів місцевого самоврядування на прикладі нормативно-правового забезпечення реалізації організаційно-господарських повноважень зі встановлення тарифів на певні послуги, що надаються на території населеного пункту, зокрема, з користування майданчиками для платного паркування транспортних засобів. Зокрема, встановлено, що найбільшого поширення набули випадки, коли органами місцевого самоврядування вчиняються дії та/чи бездіяльність, які мають наслідком:

- 1) не включення проектів регуляторних актів до Плану діяльності з підготовки проектів регуляторних актів на відповідний календарний рік;
- 2) оприлюднення проекту регуляторного акта без додавання аналізу регуляторного впливу;
- 3) недотримання встановлених вимог щодо змісту та структури інформаційного повідомлення про оприлюднення проекту регуляторного акта;
- 4) недотримання нормативно визначеного мінімального строку, протягом якого приймаються зауваження та пропозиції від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань до проекту регуляторного акта;

аргументовано, що встановлені Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» запобіжники не вбачається за можливе визнати дієвими та такими, що здатні протидіяти порушенням регуляторних процедур. У зв'язку з цим відзначається, що замість імперативного методу регулювання поведінки органів та посадових осіб місцевого самоврядування у разі виявлення порушень законодавства України, що визначає засади державної регуляторної політики, та встановлення обов'язку вчинити певні дії, нормативне закріплення отримав диспозитивний метод. Встановлено, що вказане знаходить вияв у встановленні *права, а не обов'язку* органу чи посадові особи місцевого самоврядування вжити передбачених законодав-

ством заходів для припинення виявлених порушень, що представлено у ч. 2 ст. 36 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»;

обґрунтовано, що зовнішній контроль регуляторної діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування має обмежений характер та переважно зводиться до підготовки Державною регуляторною службою України пропозицій щодо удосконалення проекту регуляторного акта відповідно до принципів державної регуляторної політики. Встановлено, що предмет аналізу з боку Державної регуляторної служби України складають лише регуляторні акти представницьких органів місцевого самоврядування. Зважаючи на те, що суб'єктами регуляторної діяльності є не лише представницькі органи місцевого самоврядування, але і виконавчі органи місцевих рад, а також сільський, селищний, міський голова, аргументовано положення про доцільність нормативного закріплення обов'язку зазначених суб'єктів подавати проекти регуляторних актів до Державної регуляторної служби України для підготовки пропозицій з їх удосконалення;

доводиться положення про доцільність розширення переліку підстав, за наявності яких регуляторний акт не може бути прийнятий або схвалений уповноваженим на це органом чи посадовою особою місцевого самоврядування, а саме шляхом включення до ч. 1 ст. 36 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» наступних положень: проект регуляторного акта не був поданий уповноваженому органу (Державній регуляторній службі України) для підготовки пропозицій щодо його удосконалення відповідно до принципів державної регуляторної політики; регулятором органом не враховано пропозиції уповноваженого органу (Державної регуляторної служби України) щодо удосконалення проекту регуляторного акта відповідно до принципів державної регуляторної політики.

Література

1. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11.09.2003 № 1160-IV. *Офіційний вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text>.
2. Кравець І. М. Правове становище суб'єктів організаційно-господарських повноважень: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.04 «Господарське право; господарсько-процесуальне право». Київ: нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2008. 16 с.
3. Віхров О. П. Організаційно-господарські правовідносини: моногр. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2008. 512 с.
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. *Офіційний вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.

5. Полякова К.В. Господарська компетенція органів місцевого самоврядування: дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.04 «Господарське право; господарсько-процесуальне право». Інститут економіко-правових досліджень НАН України. Київ, 2019. 205 с.

6. Постанова Верховного Суду від 23.11.2023 у справі № 910/11778/22 за позовом комунального підприємства «Київтранспарксервіс» до Антимонопольного комітету України про визнання недійсним та скасування рішення в частині. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/115193811>.

7. Порядок формування тарифів на послуги з користування майданчиками для платного паркування транспортних засобів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2010 № 258. *Офіційний вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/258-2010-%D0%BF#Text>.

8. Правила паркування транспортних засобів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2009 № 1342. *Офіційний вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1342-2009-%D0%BF#Text>.

9. План діяльності з підготовки проектів регуляторних актів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) на 2021 рік, затверджений розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 14.12.2020 № 1965. *Офіційний портал Києва*. URL: https://kyivcity.gov.ua/publicna_informatsiia_Tag_166122/rozporядzhennya_kmda_1965_pro_zatverdzhennya_planu_diyalnosti_z_pidgotovki_proyektiv_regulyatornikh_aktiv_vikonavchogo_organu_kivsko_misko_radi_kivsko_misko_derzhavno_administratsi_na_2021_rik/.

10. Про встановлення тарифів на послуги з користування майданчиками для платного паркування транспортних засобів, які надаються Комунальним підприємством «Київтранспарксервіс»: розпорядження Київської міської військової адміністрації від 07.11.2022 № 735. *Офіційний портал Києва*. URL: https://kyivcity.gov.ua/npa/pro_vstanovlennya_tarifiv_na_poslugi_z_koristuvannya_maydanchikami_dlya_platnogo_parkuvannya_transportnikh_zasobiv_yaki_nadayutsya_komunalnim_pidpriyemstvom_kivtransparkservis_972902/.

dlya_platnogo_parkuvannya_transportnikh_zasobiv_yaki_nadayutsya_komunalnim_pidpriyemstvom_kivtransparkservis_972902/.

11. План діяльності з підготовки проектів регуляторних актів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) на 2022 рік, затверджений розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 13.12.2021 № 2571. *Офіційний портал Києва*. URL: https://kyivcity.gov.ua/publicna_informatsiia_Tag_166122/rozporядzhennya_kmda_2571_pro_zatverdzhennya_planu_diyalnosti_z_pidgotovki_proyektiv_regulyatornikh_aktiv_vikonavchogo_organu_kivsko_misko_radi_kivsko_misko_derzhavno_administratsi_na_2022_rik/.

12. План проведення електронних консультацій з громадськістю у жовтні 2022 року. *Офіційний портал Києва*. URL: https://kyivcity.gov.ua/publicna_informatsiia_Tag_166122/plan_provedennya_elektronnikh_konsultatsiy_z_gromadskisty_u_zhovtni_2022_roku/.

13. У Києві представили на громадське обговорення пропозиції щодо тарифів на паркування. *Офіційний портал Києва*. URL: https://kyivcity.gov.ua/news/u_kiyevi_predstavili_na_gromadske_obgovorennya_propozitsi_schodo_tarifiv_na_parkuvannya/.

14. Рішення Київського окружного адміністративного суду від 21.08.2023 у справі № 320/2093/23 за позовом ОСОБА_1 до Київської міської державної адміністрації, третя особа, що не заявляє самостійних вимог на предмет спору, на стороні відповідача – Комунальне підприємство «Київтранспарксервіс» про визнання нормативно – правового акта протиправним і нечинним. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/113040403>.

15. Про порядок підготовки пропозицій щодо удосконалення проектів регуляторних актів, які розробляються органами місцевого самоврядування: постанова Кабінету Міністрів України від 23.09.2014 № 634. *Офіційний вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/634-2014-%D0%BF#Text>.